

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove
Jordanovac 110, teološka dvorana
utorkom i četvrtkom u 8:15

Petoknjižje i povijesne knjige

Niko Bilić, SJ

<http://amdg.eu>

> nastava

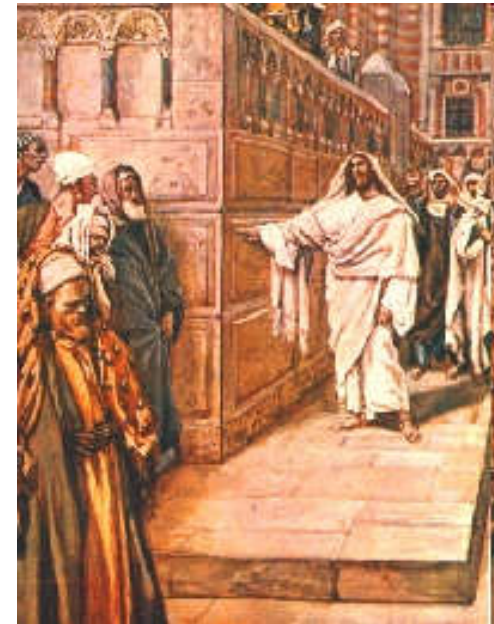
Biblija na Uskrs (Lk 24)

- “Počevši od **Mojsija** i svih proroka... što ima *o njemu*” (Lk 24,27);
  - “**otvara** nam Pisma” (v32)
- Trostruki preokret:
  - Oči (v16.31)
  - srce (v25.32)
  - govor (v17.29)
- Trostruki rezultat (32s.36):
  - osjećaj (v32), povratak, zajedništvo (v33.36)
- “Sve što je u **Zakonu**, **Prorocima** i **Psalmima** (v44)
  - *o meni* napisano”
  - “**otvori** im pamet da razumiju PISMA” (v45)

Ključ: Učitelj i Sveto pismo

- γέγραπται – “pisano je”
  - tri kušnje u pustinji:
    - Čovjek ne živi samo o kruhu (Pnz = *Ponovljeni zakon* 8,3)
    - Ne iskušavajte Boga svoga (Pnz 6,16, LXX=*Septuaginta* jd.)
    - Njemu iskazuj štovanje (Pnz 6,13)
- νόμος καὶ προφetaί – *Zakon* i Proroci
  - *ispuniti* (Mt 5,17)
  - zlatno pravilo: Činite! (Mt 7,12)
  - prva zapovijed: Ljubi! (Mt 22,40)

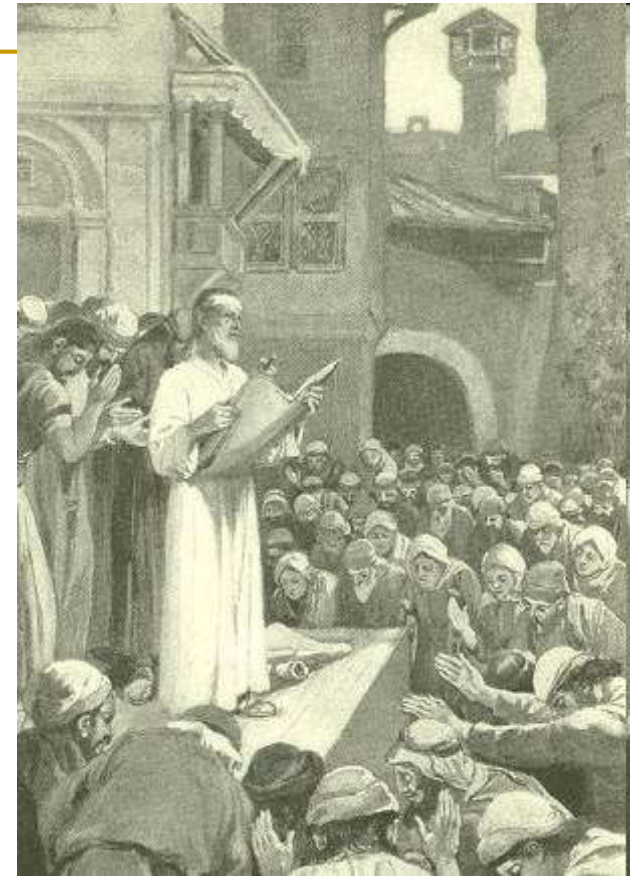
Pronalazak svete knjige (2 Kr 22)

- 622. pr. Kr., kralj Jošija i **בֵּית יְהוָה** (Dom Gospodnji) 22,5
  - “popravljaju” (22,5)
- Što s “Knjigom Zakona” v8.13?
  - tj. “Saveza” (23,2)
- *Pronađena* (22,8.13; 23,2)!
- Kralj reagira u v11.19:
  - Sluša i razdire haljine (v11)
  - Ponizio se pred Bogom i plakao (v19)
  - Šalje izaslanstvo (v12.20)
- Rezultat u 23,1-3:
- Čita narodu i obnavlja Savez (23,1-3)
  - Holistički pristup: sve riječi (v2), sav narod (v3)

Veliki povratak (Neh 8)

- 515. pr. Kr., Ezra
- od Boga preko Mojsija (v1.14)
- Za כל העם *kol ha'am*
- sav narod (11x)
- Liturgijski pristup (v4.6):
  - Postolje (v4)
  - Blagoslov i poklon (v6)
- Recepcija (v3.8.12):
  - Pozorno slušanje (v3)
  - Tumačenje po odlomcima (v8)
  - Shvaćanje (v12)
- Reakcija (v9.12.17):
  - plač (v9),
  - gozba (v12),
  - velika radost (v17)

Sveta knjiga

- u židovstvu i kršćanstvu
- normativna
- Riječ Božja
  - “Napisao sam za njihovu pouku” (הַרְאָה – *jarâ* Izl 24,12)
  - “napisano nama za pouku” (διδασκαλία Rim 15,4)
- vrhunski dokument kulture
  - Mezopotamija, Egipat, Grčka, Rim...
  - početak suvremene pismenosti
  - izvor umjetnosti

Kanon

- κανών – mjera:
  - ustaljeni popis i raspored
- Suvremeni kanon SZ:
- **Petoknjižje**
- i ***Povijesne*** knjige:
  - Jš do 2 Mak
- ***Mudrosne*** knjige:
  - Job do Sir
  - Psalmi
- ***Proročke*** knjige:
  - Iz do Mal

Nastava

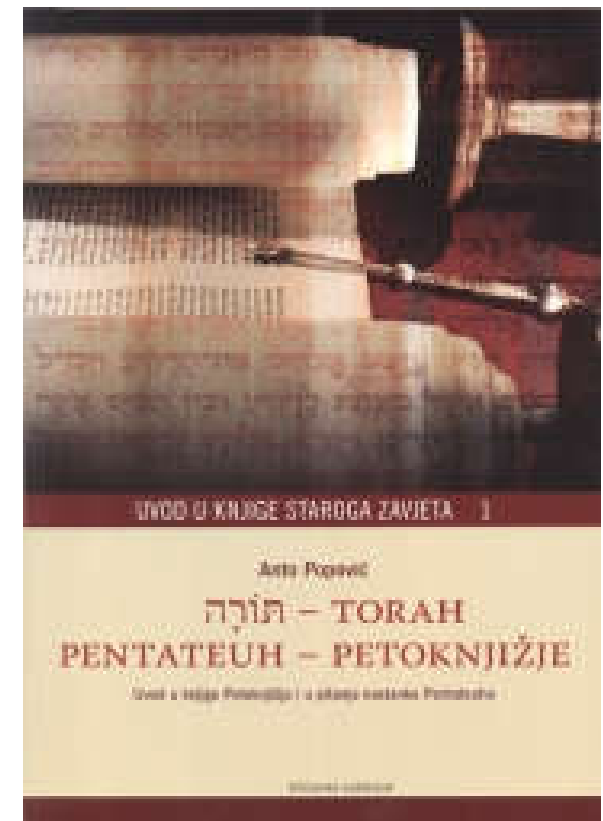

- **Nabaviti SZ**
- **amdg.ffdi.hr**
- **Anto Popović, *Uvod...***
  - ***Komentar* o jednoj knjizi po vlastitom izboru**
  - **Knjiga ili članak o jednom liku ili temi**
- ***Odabрати* knjigu**
  - **iz Petoknjižja bilo koja;**
  - **iz Povijesnih: Jš ili Suci ili Sam ili Kr ili Ljet**

Udžbenik (1)

- **Torah - Pentateuh - Petoknjižje**
  - **Uvod u knjige Petoknjižja i u pitanja nastanka Pentateuha**
- **Anto Popović**
- *Kršćanska sadašnjost*
- **Biblioteka: Biblica**
- **Godina izdanja: 2012.**
- **ISBN: 978-953-11-0729-7**

Udžbenik (2)

- Povijesne knjige
  - Uvod u knjige Staroga zavjeta 2
- Anto Popović
- *Kršćanska sadašnjost*
- Biblioteka: Biblica
- Godina izdanja: 2015.
- ISBN: 978-953-11-0819-5

